

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت دریافت درجه دکترای حرفه ای در رشته پزشکی

عنوان:

بررسی مقایسه ای اثر اندانسترون و پتیدین در پیشگیری از لرز بعد

از عمل در بیماران جراحی زنان و زایمان با بی هوشی عمومی در

بیمارستان علوی اردبیل در سال ۱۳۸۶

استاد راهنما:

دکتر مسعود انتظاری

استاد مشاور:

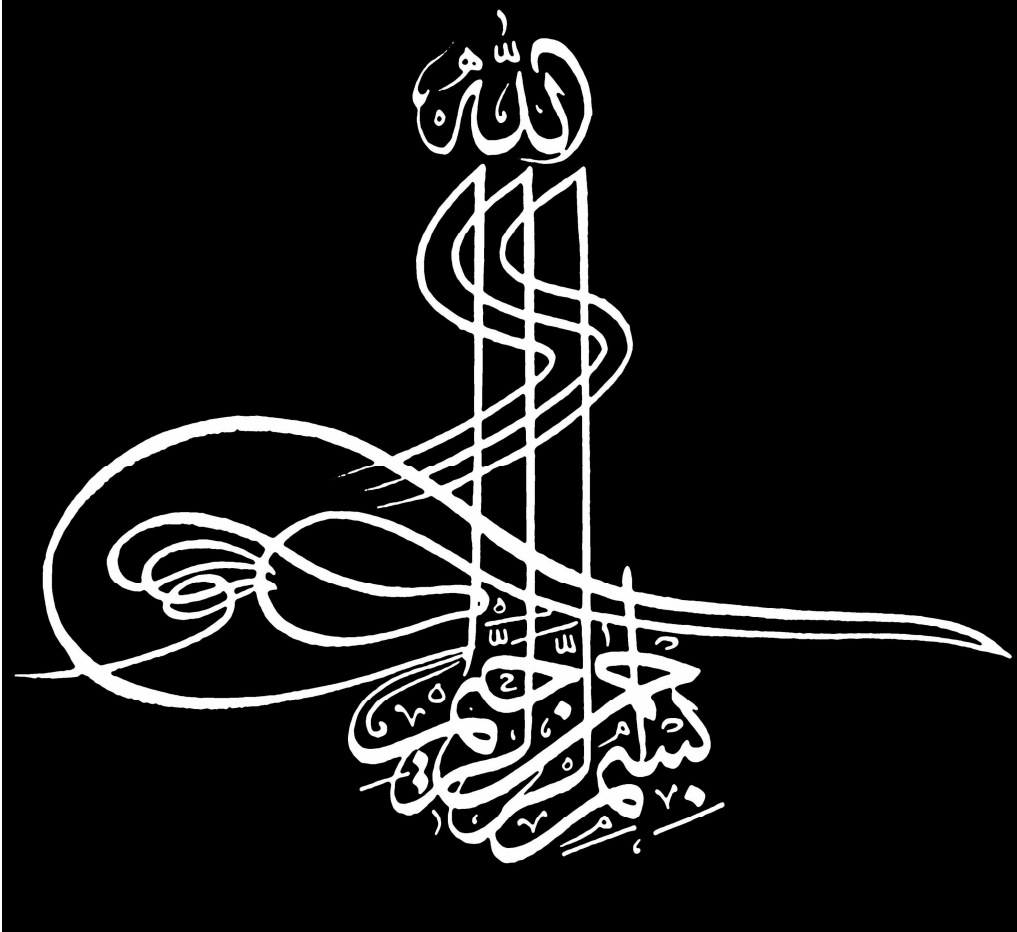
دکتر علی محمدیان اردی

نگارش:

لیدا گروسی

شهریور ۱۳۸۷

شماره پایان نامه: ۰۲۹۸

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
چکیده	۱
فصل اول: کلیات	
۱-۱- مقدمه	۳
۱-۲- بیان مسئله	۵
۱-۳- اهداف بررسی	۵
۱-۳-۱- اهداف اصلی	۵
۱-۳-۲- اهداف فرعی	۵
۱-۳-۳- اهداف کاربردی	۶
۱-۴- فرضیات	۶
فصل دوم: بررسی متون و مقالات	
۲-۱- تنظیم طبیعی دمای بدن	۸
۲-۱-۱- احساس دما	۸
۲-۱-۲- تنظیم مرکزی	۹
۲-۱-۳- پاسخ های وایران	۱۰
۲-۱-۴- کنترل دمای بدن	۱۳
۲-۲- تنظیم دما در طول بی هوشی عمومی	۱۴
۲-۲-۱- الگوی هیپوترمی در اتاق عمل	۱۴

- ۲-۳-۲- نتایج هیپوترمی خفیف در اتاق عمل-----۱۵
- ۲-۳-۱- لرز بعد از عمل-----۱۹
- ۲-۳-۲- جلوگیری از لرز بعد از عمل-----۲۰
- ۲-۴-۲- فارماکوتراپی-----۲۱
- ۲-۴-۱- پتیدین-----۲۴
- ۲-۴-۲- اندانسترون-----۲۵
- ۲-۵- ASA-----۲۶
- ۲-۶- بررسی چند مقاله-----۲۸

فصل سوم: مواد و روشها (متدولوژی تحقیق)

- ۳-۱- نوع مطالعه-----۳۵
- ۳-۲- جامعه آماری و روش نمونه گیری-----۳۵
- ۳-۲-۱- جامعه آماری-----۳۵
- ۳-۲-۲- معیارهای ورود-----۳۵
- ۳-۲-۳- معیارهای خروج-----۳۵
- ۳-۲-۴- حجم نمونه-----۳۶
- ۳-۳- روش گردآوری اطلاعات-----۳۶
- ۳-۳-۱- پرسشنامه-----۳۶
- ۳-۳-۲- روش اجرا-----۳۷
- ۳-۴- روش تجزیه و تحلیل داده ها (روش آماری)-----۳۹

۴۰-----۵-۳- ملاحظات اخلاقی

۴۱----- طرح مطالعه

۴۲----- متغیرها (جدول پیوست)

۴۳----- نمونه پرسشنامه

۴۴----- نمونه رضایت نامه کتبی

فصل چهارم: نتایج

۴۵----- نتایج و یافته ها

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۶۰----- ۱-۵- بحث

۶۳----- ۲_۵- نتیجه گیری

۶۴----- ۳-۵- پیشنهادات

۶۵----- منابع و مآخذ

چکیده انگلیسی

فهرست جداول و نمودارها

عنوان	صفحه
جدول ۱-۴- مقایسه بیماران سه گروه از نظر سنی	۴۵
جدول ۲-۴- مقایسه بیماران سه گروه از نظر طول مدت عمل	۴۶
جدول ۳-۴- مقایسه بیماران سه گروه از نظر درجه حرارت تیمپانیک پایه (درجه حرارت مرکزی)	۴۷
جدول ۴-۴- مقایسه بیماران سه گروه از نظر درجه حرارت پوست پایه (درجه حرارت محیطی)	۴۸
جدول ۵-۴- مقایسه بیماران سه گروه از نظر فشار خون سیستولیک پایه	۴۹
جدول ۶-۴- مقایسه بیماران سه گروه از نظر فشار خون دیاستولیک پایه	۵۰
جدول ۷-۴- مقایسه بیماران سه گروه از نظر ضربان قلب پایه	۵۱
جدول ۸-۴- روند تغییرات درجه حرارت تیمپانیک در سه گروه	۵۲
جدول ۹-۴- روند تغییرات درجه حرارت پوست در سه گروه	۵۳
جدول ۱۰-۴- روند تغییرات درجه حرارت سیستولیک در سه گروه	۵۴
جدول ۱۱-۴- روند تغییرات فشار خون دیاستولیک در سه گروه	۵۵
جدول ۱۲-۴- روند تغییرات ضربان قلب در سه گروه	۵۶
جدول ۱۳-۴- میزان بروز لرز بعد از عمل در سه گروه	۵۷
جدول ۱۴-۴- میزان بروز تهوع بعد از عمل در سه گروه	۵۸
جدول ۱۵-۴- میزان بروز استفراغ بعد از عمل در سه گروه	۵۹

فهرست علائم اختصاری

ASA: American society of anesthesiology

BP: Blood pressure

CNS: Central nervous system

CO: Cardiac output

CO₂: Carbone dioxide

C⁰: Centigrade

DBP: Diastolic Blood pressure

EMG: Electromyography

HR: Heart Rate

Kg: kilogram

ML: milliliter

MAO-I: Mono amino oxidaze – Inhibitor

MG: Milligram

mmHg: millimeter mercory

N₂O: Nitric oxide

PONV: post operative nausea and vomitting

SBP: Systolic Blood Pressure

5-HT₃: 5- Hydroxy tryptamine

μ:mu

K: kappa

چکیده

مقدمه:

شیورینگ یا لرز بعد عمل از مشکلات شایع بعد از بیهوشی عمومی بوده و می تواند سبب عوارض متعددی مثل تأخیر در بیداری از بیهوشی، ناراحتی قلبی و سایر مشکلات شود. برای پیشگیری و درمان لرز بعد عمل، از روشها و داروهای مختلفی استفاده شده است. در مطالعه حاضر تاثیر تزریق قبل از بیهوشی اندانسترون و پتیدین نسبت به دارو نما در بروز لرز بعد عمل جراحی مورد مقایسه قرار گرفته است.

مواد و روشها:

در این مطالعه دو سوکور ۹۰ بیمار داوطلب اعمال جراحی زنان بصورت تصادفی بلوک بندی شده و در سه گروه تقسیم شدند. در گروه اول برای بیماران ۴mg اندانسترون، در گروه دوم ۰/۴mg/kg پتیدین و در گروه سوم یا کنترل ۲cc سرم نرمال سالین بلافاصله قبل از القای بیهوشی تزریق و بیهوشی بیماران به صورت یکسان برقرار گردید. دمای مرکزی، دمای پوستی، فشار خون سیستولیک، دیاستولیک و ضربان قلب بیماران قبل از شروع بیهوشی و در طول بیهوشی و ریکاوری اندازه گیری و ثبت شده، همچنین میزان بروز لرز، تهوع و استفراغ بعد از عمل، در ریکاوری، توسط پرستار مسئول ریکاوری بررسی و ثبت گردید.

نتایج:

لرز بعد از عمل یا شیورینگ در ۱۳/۳٪ (۴ نفر) از گروه اندانسترون و ۲۰٪ (۶ نفر) از گروه پتیدین مشاهده گردید که به طور معنی داری نسبت به گروه کنترل ۵۰٪ (۱۵ نفر) از بیماران که دچار لرز شدند کاهش نشان می داد ($p < 0/05$). افت درجه حرارت مرکزی و پوستی در طی مراحل بیهوشی و ریکاوری در هر سه گروه مشاهده شد و تفاوت معنی داری با هم نداشت ($p > 0/05$). تغییرات فشار خون سیستولیک، دیاستولیک و ضربان قلب نیز در سه گروه با هم تفاوت معنی داری نداشت. ($p > 0/05$) میزان بروز تهوع در هر سه گروه یکسان بود ۱۰٪ (۳ نفر در هر گروه)، ولی استفراغ در گروه پتیدین در ۳/۳٪ (۱ نفر) و در گروه کنترل در ۶/۷٪ (۲ نفر) مشاهده شد، هیچکدام از بیماران گروه اندانسترون دچار استفراغ نشدند.

بحث و نتیجه گیری:

تجویز چهار میلی گرم اندانسترون قبل از شروع بیهوشی تأثیر قابل توجهی در کاهش میزان بروز لرز بعد از عمل داشته و با توجه به ثبات همودینامیک و اثرات این دارو در کاهش تهوع و استفراغ بعد از عمل می تواند در اعمال جراحی سرپایی مخصوصاً در افراد با مشکلات قلبی مورد استفاده قرار گیرد.

کلمات کلیدی: بیهوشی عمومی، لرز بعد از عمل، اندانسترون، پتیدین.

فصل اول

کلیات

مقدمه:

لرز بعد عمل یا شیورینگ^۱ به صورت مکرر بعد از اعمال جراحی اتفاق می افتد. میزان بروز لرز بعد عمل ۵٪ تا ۶۰٪ در مطالعات مختلف گزارش شده است (۱).

اگر چه لرز بعد عمل اغلب بدنبال کاهش دمای کلی بدن ایجاد می شود، ولی این لرز می تواند در بیمارانی که در انتهای عمل جراحی دمای بدن طبیعی دارند نیز، اتفاق بیفتد (۲).

لرز بعد از عمل باعث افزایش مصرف اکسیژن، ایجاد مشکلات قلبی در حین و بعد از عمل جراحی، افزایش طول مدت فعالیت داروها، تاخیر در دوره ریکاوری بعد از جراحی، اختلالات انعقادی و افزایش میزان خونریزی، افزایش میزان عفونتهای زخمهای جراحی و طولانی شدن مدت بستری بیمارستانی می تواند در بسیاری از افراد مخصوصاً در بیماران با ذخیره قلبی پایین بسیار خطرناک باشد (۳).

لرز ناشی از کاهش دما همچنین، مصرف کلی اکسیژن بدن را افزایش داده و ممکن است باعث هیپوکسی شود (۴).

برای پیشگیری و درمان لرز بعد از عمل داروهای مختلفی توصیه شده است.

تجویز وریدی مخدرهایی مثل پتیدین، آلفنتانیل^۲ و نالبوفین^۳، ضد دردهای غیر مخدر مثل ترامادول^۴، آگونست آلفادو مثل کلونیدین^۵، محرک تنفسی مثل دوگزپرام^۶، و داروهایی مثل فیزوستیگمین^۱ همگی میزان بروز لرز بعد از عمل را کاهش داده، یا لرز ایجاد شده را درمان کرده- اند (۵).

¹ - shivering

² - Alfentanil

³ - Nalbuphine

4- Tramadol

5-Clonidine

6- Doxapram